

PTA Produceren Installeren Energie PIE
Kaderberoepsgericht leerweg 3

Module 1 : **Ontwerpen en maken (Ontw)**

Toetscode	Periode	Leerstof	Eindtermen/ Referentie kader	Toetsvorm	Toetsduur of werktijd	Herkansbaar Ja/Nee	Weging	Opmerking
S301	1/2/3	Ontw301 Tekenen: CAD 2D	P/PIE/1.1.2	CAD teken toets	4	Ja Tekenen toets	1	Een ontwerp van een product maken met behulp van 2D en 3D CAD-software en de uitvoering voorbereiden
S302	1/2/3	Ontw302 Tekenen: CAD 3D met stuklijst	P/PIE/1.1.2 P/PIE/1.1.1 P/PIE/1.1.3 t/m P/PIE/1.1.4	CAD teken toets	4	Ja Tekenen toets	1	Een ontwerp van een product maken met behulp van 2D en 3D CAD-software en de uitvoering voorbereiden
S303	1/2/3	Ontw 303 Tekenen: CAD 3D	P/PIE/1.1.1 P/PIE/1.1.2	CAD teken toets	14	Ja Tekenen toets	1	Een ontwerp van een product maken met behulp van 2D en 3D CAD-software en de uitvoering voorbereiden

S304	1/2/3	Ontw304 Practicum Elektro	P/PIE/1.3.1 t/m P/PIE/1.3.3	Practicum resultaten + Eindtoets	12 uur	Ja Tekening toets	1	Een ontworpen elektrische schakeling opbouwen, aansluiten en beproeven
S305	1/2/3	Ontw305 Metaal Verspanen	P/PIE/1.2.1 t/m P/PIE/1.2.3 P/PIE/2.2.1	Werkstuk + Eindtoets	24	Ja Tekening toets	1	een ontwerp produceren door handmatige, machinale en automatische bewerkingen uit te voeren aan metalen en kunststoffen

PTA Produceren Installeren Energie PIE**Kaderberoepsgericht leerweg 3****Module 2 : Bewerken en verbinden van materialen (Bevm)**

Toetscode	Periode	Leerstof	Eindtermen/ Referentie kader	Toetsvorm	Toetsduur of werktijd	Herkansbaar Ja/Nee	Weging	Opmerking
S301	1/2/3	Bevm 301 Metaal: plaatbewerking	P/PIE/2.1.1 t/m P/PIE/2.1.5 P/PIE/2.2.1 P/PIE/2.2.3	Werkstuk + Eindtoets	6	Ja Tekens toets	1	plaat- en profielmaterialen aan de hand van een werktekening met elkaar verbinden.
S302	1/2/3	Bevm 302 Metaal: plaatbewerking	P/PIE/2.1.1 t/m P/PIE/2.1.5 P/PIE/2.2.1 P/PIE/2.2.3	Werkstuk + Eindtoets	15	Ja Tekens toets	1	Producten maken door het vervormen en scheiden van materialen door middel van knippen, buigen, zwenkbuigen en het maken van een bijbehorende uitslagen. + plaat- en profielmaterialen aan de hand van een werktekening met elkaar verbinden.
S303	1/2/3	Bevm 303 Metaal: plaatbewerking	P/PIE/2.1.1 t/m P/PIE/2.1.5 P/PIE/2.2.1	Werkstuk + Eindtoets	12	Ja Tekens toets	1	Producten maken door het vervormen en scheiden van materialen door middel van knippen, buigen,

			P/PIE/2.2.3					zwenkbuigen en het maken van een bijbehorende uitslagen. + plaat- en profielmaterialen aan de hand van een werktekening met elkaar verbinden.
S304	1/2/3	Bevm 304 Metaal: plaatbewerking	P/PIE/2.1.1 t/m P/PIE/2.1.5 P/PIE/2.2.1 P/PIE/2.2.3	Werkstuk	24	Ja Tekens toets	1	Producten maken door het vervormen en scheiden van materialen door middel van knippen, buigen, zwenkbuigen en het maken van een bijbehorende uitslagen. + plaat- en profielmaterialen aan de hand van een werktekening met elkaar verbinden.

PTA Produceren Installeren Energie PIE**Kaderberoepsgericht leerweg 3****Module 3 : Besturen en automatiseren (Baut)**

Toetscode	Periode	Leerstof	Eindtermen/ Referentie kader	Toetsvorm	Toetsduur of werktijd	Herkansbaar Ja/Nee	Weging	Opmerking
S301	1/2/3	Baut 301 Elektro: meetpracticum	P/PIE/3.2.1 t/m P/PIE/3.2.5	Practicum resultaten + Eindtoets	10	Ja Eindtoets	1	In een elektrotechnisch practicum metingen uitvoeren
S302	1/2/3	Baut 302 Elektro: Schakeltechniek	P/PIE/3.3.1 t/m P/PIE/3.3.2	Werkstuk + Eindtoets	24	Ja Eindtoets	1	een automatische besturing van een proces realiseren en testen.
S303	1/2/3	Baut 303 Elektro: pneumatiek	P/PIE/3.1.1 P/PIE/3.1.6	Werkstuk + Eindtoets	20	Ja Eindtoets	1	In een practicum aan de hand van een schema en opstellingstekening een besturingsinstallatie, een regelsysteem en een domotica-installatie opbouwen

PTA Produceren Installeren Energie PIE
Kaderberoepsgericht leerweg 3

Module 4 : **Installeren en monteren (Insm)**

Toetscode	Periode	Leerstof	Eindtermen/ Referentie kader	Toetsvorm	Toetsduur of werktijd	Herkansbaar Ja/Nee	Weging	Opmerking
S301	1/2/3	Insm 301 Elektro: elektro- installatie techniek	P/PIE/4.2.1 t/m P/PIE/4.2.3 P/PIE/4.2.7	Werkstuk + Eindtoets	13	Ja Eindtoets	1	plaat- en profielmaterialen aan de hand van een werktekening met elkaar verbinden.
S302	1/2/3	Insm 302 Elektro: elektro- installatie techniek	P/PIE/4.2.1 t/m P/PIE/4.2.4 P/PIE/4.2.7	Werkstuk + Eindtoets	18	Nee	1	Aan de hand van een ontwerp een product bestaande uit meerdere onderdelen samenstellen en aansluiten.
S303	1/2/3	Insm 303 Installatietechniek: sanitair	P/PIE/4.1.1 P/PIE/4.1.2 P/PIE/4.1.4 t/m P/PIE/4.1.6	Werkstuk + Eindtoets	12	Ja Eindtoets	1	plaat- en profielmaterialen aan de hand van een werktekening met elkaar verbinden.

S304	1/2/3	Insm 304 Installatietechniek: sanitair	P/PIE/2.1.6 P/PIE/2.2.1 t/m P/PIE/2.2.3 P/PIE/4.1.1 t/m P/PIE/4.1.3 P/PIE/4.1.2	Werkstuk + Eindtoets	8	Ja Eindtoets	1	Aan de hand van een ontwerp een product bestaande uit meerdere onderdelen samenstellen en aansluiten.
S305	1/2/3	Insm 305 Installatietechniek: sanitair	P/PIE/4.1.1 t/m P/PIE/4.1.8	Werkstuk + Eindtoets	21	Ja Eindtoets	1	practicum via een schema besturingsinstallatie, een regelsysteem en een domotica-installatie opbouwen.

Vastgesteld door vaksectie PIE op: 12 mei 2023

PTA Produceren Installeren Energie PIE
Kaderberoepsgericht leerweg 4

Module 1 : **Ontwerpen en maken (Ontw)**

Toetscode	Periode	Leerstof	Eindtermen/ Referentie kader	Toetsvorm	Toetsduur of werktijd	Herkansbaar Ja/Nee	Weging	Opmerking
S401	1/2/3	Ontw 401 Tekenen: CAD 3D	P/PIE/1.1.1 t/m P/PIE/1.1.2	Cad teken toets	12	Ja Eindtoets	1	Een ontwerp van een product maken met behulp van 2D en 3D CAD-software en de uitvoering voorbereiden
S402	1/2/3	Ontw 402 Tekenen: CAD 3D / werkstuk	P/PIE/1.1.1 t/m P/PIE/1.1.3	Cad tekening + werkstuk	18	Ja Eindtoets	1	een ontwerp van een product maken met behulp van CAD-software en de uitvoering voorbereiden.
S403	1/2/3	Ontw 403 Tekenen: CAD 3D materialenstaat / calculatie	P/PIE/1.1.1 t/m P/PIE/1.1.4	Werkstuk	15	Nee	1	een ontwerp van een product maken met behulp van CAD-software en de uitvoering voorbereiden.

S404	1/2/3	Ontw 404 Metaal: combi verspanen + plaatbewerking	P/PIE/1.2.1 t/m P/PIE/1.2.2	Werkstuk + Eindtoets	25	Ja Eindtoets	1	een ontwerp produceren door handmatige, machinale en automatische bewerkingen uit te voeren aan metalen en kunststoffen
S405	1/2/3	Ontw 405 Metaal: combi verspanen + plaatbewerking	P/PIE/1.1.4 t/m P/PIE/1.154 P/PIE/1.2.1 t/m P/PIE/1.2.3	Werkstuk	20	Nee	1	een ontwerp produceren door handmatige, machinale en automatische bewerkingen uit te voeren aan metalen en kunststoffen

PTA Produceren Installeren Energie PIE
Kaderberoepsgericht leerweg 4

Module 2: Bewerken en verbinden van materialen (Bevm)

Toetscode	Periode	Leerstof	Eindtermen/ Referentie kader	Toetsvorm	Toetsduur of werktijd	Herkansbaar Ja/Nee	Weging	Opmerking
S401	1/2/3	Bevm 401 Metaal: plaatbewerking	P/PIE/2.1.1 t/m P/PIE/2.1.5 P/PIE/2.2.1 P/PIE/2.2.3	Werkstuk + Eindtoets	20	Ja Eindtoets	1	plaat- en profielmaterialen aan de hand van een werktekening met elkaar verbinden.
S402	1/2/3	Bevm 402 Metaal: Examen PIE module B	P/PIE/1.1.1 t/m P/PIE/1.4.3 P/PIE/2.1.1 t/m P/PIE/2.4.3	Werkstuk	7	Nee	1	Aan de hand van een ontwerp een product bestaande uit meerdere onderdelen samenstellen en aansluiten.

PTA Produceren Installeren Energie PIE

Kaderberoepsgericht leerweg 4

Module 3 : Besturen en automatiseren (Baut)

Toetscode	Periode	Leerstof	Eindtermen/ Referentie kader	Toetsvorm	Toetsduur of werktijd	Herkansbaar Ja/Nee	Weging	Opmerking
S401	1/2/3	Baut 401 Elektro: Schakeltechniek	P/PIE/4.1.1 t/m P/PIE/4.2.6	Werkstuk + Eindtoets	18	Ja Eindtoets	1	een sanitaire installatie aanleggen aan de hand van een werktekening volgens geldende normen en voorschriften.
S402	1/2/3	Baut 402 Elektro: Schakeltechniek	P/PIE/3.1 P/PIE/3.2 P/PIE/3.3	Werkstuk + Eindtoets	18	Ja Eindtoets	1	een automatische besturing van een proces realiseren en testen.
S403	1/2/3	Baut 403 Elektro: schakeltechniek met programmeren	P/PIE/3.3.1 t/m P/PIE/3.3.5	Werkstuk + Eindtoets	20	Ja Eindtoets	1	een automatische besturing van een proces realiseren en testen.

S404	1/2/3	Baut 404 Elektro: Pneumatiek lucht korte herhaling	P/PIE/3.1.1 P/PIE/3.1.6	Werkstuk + Eindoets	8	Ja Eindoets	1	in een practicum aan de hand van een schema en opstellingstekening een besturingsinstallatie, een regelsysteem en een domotica-installatie opbouwen.
S405	1/2/3	Baut 405 Elektro: Pneumatiek - elektro	P/PIE/3.1.1 t/m P/PIE/3.1.8	Werkstuk + Eindoets	18	Ja Eindoets	1	in een practicum aan de hand van een schema en opstellingstekening een besturingsinstallatie, een regelsysteem en een domotica-installatie opbouwen.
S406	1/2/3	Baut 406 Elektro: Pneumatiek - elektro - programmeerbaar	P/PIE/3.1.1 P/PIE/3.1.6 P/PIE/3.3.1 t/m P/PIE/3.3.5	Werkstuk + Eindoets	24	Ja Eindoets	1	een automatische besturing van een proces realiseren en testen

PTA Produceren Installeren Energie PIE
Kaderberoepsgericht leerweg 4

Module 4 : **Installeren en monteren (Insm)**

Toetscode	Periode	Leerstof	Eindtermen/ Referentie kader	Toetsvorm	Toetsduur of werktijd	Herkansbaar Ja/Nee	Weging	Opmerking
S401	1/2/3	Insm 401 Elektro: Utiliteit	P/PIE/1.1.1 t/m P/PIE/1.4.3	Werkstuk + Eindtoets	25	Ja Eindtoets	1	een elektrische huisinstallatie aanleggen aan de hand van een installatietekening.
S402	1/2/3	Insm 402 Installatietechniek: Sanitair	P/PIE/4.1.1 t/m P/PIE/4.1.8	Werkstuk + Eindtoets	25	Ja Eindtoets	1	een sanitaire installatie aanleggen aan de hand van een werktekening.
S403	1//2/3	Insm 403 Examen PIE Module C (install + elektro)	P/PIE/4.1.1 t/m P/PIE/4.1.8 P/PIE/1.1.1 t/m P/PIE/1.4.3	Werkstuk	5	Nee	1	een elektrische huisinstallatie aanleggen aan de hand van een installatietekening + een sanitaire installatie aanleggen aan de hand van een werktekening.

Profielvak: Produceren, installeren en energie	BB	KB	GL
Module 1: ontwerpen en maken (v2022)			
Taak: <ul style="list-style-type: none"> ○ een ontwerp van een product maken met behulp van CAD-software en de uitvoering voorbereiden ○ een ontworpen product produceren ○ een ontworpen schakeling beproeven ○ onderdelen uit het ontwerp samenstellen, monteren en aansluiten 			
P/PIE/1.1			
Deeltaak: een ontwerp van een product maken met behulp van CAD-software en de uitvoering voorbereiden. De kandidaat kan:			
1. een ontwerpvragestuk analyseren, beschrijven en het ontwerp schetsen, uitvoeren, testen en evalueren		x	x
2. met behulp van CAD een ontwerp en werktuigbouwkundige tekeningen voor een product maken	x	x	x
3. stuklijsten en materiaalstaten maken aan de hand van tekeningen en schema's		x	x
4. aan de hand van tekeningen, stuklijsten en materiaalstaten een eenvoudige calculatie maken		x	x
P/PIE/1.2			
Deeltaak: een ontwerp produceren door handmatige, machinale en automatische bewerkingen uit te voeren aan metalen en kunststoffen. De kandidaat kan:			
1. handmatig zagen, schroefdraad snijden en tappen aan de hand van schroefdraadtabellen	x	x	x
2. verspanende bewerkingen met behulp van snijsnelhedentabellen uitvoeren op een draaimachine en boormachine	x	x	x
3. een product automatisch produceren met behulp van CAD/CAM, 3D-printer en CNC simulatie	x	x	x

P/PIE/1.3			
Deeltaak: een ontworpen elektrische schakeling opbouwen, aansluiten en beproeven.			
De kandidaat kan:			
1. elektrische componenten in een practicum opbouwen en aansluiten aan de hand van een eigen ontwerp		x	x
2. elektrische componenten in een practicum aansluiten aan de hand van een stroomkringschema	x	x	x
3. de werking van de elektrische schakeling in een practicum beproeven aan de hand van een stroomkringschema	x	x	x
P/PIE/1.4			
Deeltaak: aan de hand van een ontwerp een product bestaande uit meerdere onderdelen samenstellen en aansluiten.			
De kandidaat kan:			
1. onderdelen en componenten monteren en samenstellen			x
2. elektrische bedrading aanbrengen en aansluiten			x
3. meten en controleren van samengesteld werk			x
Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.	x	x	x

Profielvak: Produceren, installeren en energie	BB	KB	GL
Module 2: bewerken en verbinden van materialen (v2022)			
Taak: ○ producten maken door het vervormen en scheiden van materialen ○ onderdelen samenstellen aan de hand van een werktekening			
P/PIE/2.1			
Deeltaak: producten maken door het vervormen en scheiden van materialen door middel van knippen, buigen, zwenkbuigen en het maken van bijbehorende uitslagen.			
De kandidaat kan:			
1. van een driedimensionaal product een uitslag maken		x	
2. een uitslag overnemen op plaatwerk	x	x	
3. een plaat uitknippen met behulp van verschillende plaatscharen en plaathoekscharen	x	x	
4. buis en profielen buigen	x	x	
5. buiggereedschap, zetbank en vingerzetbank instellen en gebruiken	x	x	
6. buigvolgorde bepalen van dunne plaat en ronde buis	x	x	
P/PIE/2.2			
Deeltaak: plaat- en profielmaterialen aan de hand van een werktekening met elkaar verbinden.			
De kandidaat kan:			
1. onderdelen samenstellen door middel van MAG-hechtlassen en puntlassen	x	x	
2. onderdelen samenstellen door middel van schroef-, klem- en lijmverbindingen	x	x	
3. samengestelde producten controleren op kwaliteit van de verbinding en maatvoering	x	x	
Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.	x	x	

Profielvak: Producereen, installeren en energie	BB	KB	GL
Module 3: besturen en automatiseren (v2022)			
Taak: <ul style="list-style-type: none"> o in een practicum een besturingsinstallatie opbouwen o in een practicum een regelsysteem opbouwen o in een practicum een domotica-installatie opbouwen o in een practicum metingen uitvoeren, een verslag maken van de resultaten en deze presenteren o een automatische besturing van een proces opbouwen, aansluiten, testen, demonstreren en presenteren 			
P/PIE/3.1			
Deeltaak: in een practicum aan de hand van een schema en opstellingstekening een besturingsinstallatie, een regelsysteem en een domotica-installatie opbouwen.			
De kandidaat kan:			
1. een pneumatische schakeling opbouwen	x	x	x
2. een programmeerbaar relais aansluiten en een programma invoeren		x	x
3. sensoren en actuatoren kiezen en aansluiten		x	x
4. een regelsysteem opbouwen, aansluiten en testen		x	x
5. een domotica-installatie opbouwen, aansluiten en testen		x	x
6. storingen en fouten zoeken en verhelpen in de opgebouwde schakeling	x	x	x
7. metingen uitvoeren aan een besturingsinstallatie		x	x
8. een verslag maken en de resultaten presenteren		x	x
P/PIE/3.2			
Deeltaak: in een elektrotechnisch practicum metingen uitvoeren.			
De kandidaat kan:			
1. metingen uitvoeren aan een elektrische schakeling	x	x	x
2. eenvoudige berekeningen aan elektrische schakelingen uitvoeren	x	x	x

3. universeelmeters en tweepolige spanningstester instellen en aansluiten	x	x	x
4. eenvoudige berekeningen maken met de verkregen meetgegevens en deze met tabellen en grafieken weergeven in een meetrapport		x	x
5. het meetrapport presenteren		x	x
P/PIE/3.3			
Deeltaak: een automatische besturing van een proces realiseren en testen.			
De kandidaat kan:			
1. besturingscomponenten plaatsen aan de hand van een opstellingstekening	x	x	x
2. de besturingscomponenten bedraden en aansluiten aan de hand van een bedradingstekening	x	x	x
3. een programma invoeren in een programmeerbaar relais	x	x	x
4. de automatische besturing testen	x	x	x
5. de automatische besturing demonstreren en presenteren		x	x
Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.	x	x	x

Profielvak: Produceren, installeren en energie	BB	KB	GL
Module 4: installeren en monteren (v2022)			
Taak: o een sanitaire installatie aanleggen o een elektrische huisinstallatie aanleggen			
P/PIE/4.1			
Deeltaak: een sanitaire installatie aanleggen aan de hand van een werktekening.			
De kandidaat kan:			
1. werktekeningen en schema's lezen en interpreteren	x	x	
2. gangbare installatiebuis bewerken	x	x	
3. gangbare installatiebuis, inclusief de appendages en kranen verbinden en aanleggen	x	x	
4. sanitaire kunststof afvoerleidingen verbinden en aanleggen	x	x	
5. de buisinstallatie beproeven op werking en dichtheid	x	x	
6. beugelmaterialen toepassen	x	x	
7. sanitaire toestellen herkennen en aansluiten	x	x	
8. sanitaire appendages toepassen	x	x	
P/PIE/4.2			
Deeltaak: een elektrische huisinstallatie aanleggen aan de hand van een installatietekening.			
De kandidaat kan:			
1. installatietekeningen en schema's lezen en interpreteren	x	x	
2. het leidingnet van een huisinstallatie aanleggen, bedraden en aflassen	x	x	
3. voor een basislichtschakeling schakelaars en wandcontactdozen monteren en aansluiten	x	x	
4. verlichtingsarmaturen voor een huisinstallatie aansluiten en afmonteren	x	x	
5. elektrische huishoudelijke verbruikstoestellen aansluiten	x	x	

6. een huisinstallatie met huishoudelijke toestellen in bedrijf stellen	x	x	
7. fouten zoeken en verhelpen met behulp van stroomkringschema's, bedradingstekeningen en installatietekeningen	x	x	
Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.	x	x	